

SUCCESS STORY

Kosovski studenti nastavljaju obrazovanje van učionice

Vannastavne aktivnosti pomažu u savlađivanju gradiva iz učionice i podstiču angažovanost kod učenika.

Photo by: USAID Basic Education Program

Godišnje RobotiKS takmičenje privlači decu iz svih krajeva Kosova

Photo by: USAID Basic Education Program

Tokom slavljenja Međunarodnog dana pismenosti, učenici izrađuju svoje sopstvene knjige u Čitalačkom uglu svojih škola.

Tokom protekle četiri godine, USAID je napravio krupne korake unutar kosovskih učionica: obnovljeni su školski programi, priteklo se u pomoć nastavnicima omogućavanjem pristupa potrebnim resursima, i čak su inspirisana pokretanja inicijativa od strane zajednica za renoviranje stotina učionica širom zemlje kako bi se stvorila bolja okruženja za učenje.

Međutim, rad na koji USAID podstiče učenike posle škole bi mogao imati najtrajniji efekat u novostasavajućoj demokratiji.

“Mi možemo predavati teoriju po ceo dan, ali je primenjivanje te teorije u praksu ono što podstiče kreativno razmišljanje i nove ideje,” objašnjava Luljeta Rama, nastavnica osnovne škole “Écrem Čabej” u severnom gradu Mitrovici.

Sa prosekom od 30 učenika po odeljenju i većinom škola koje rade u dve smene, kosovski nastavnici imaju ograničeno vreme da sa svojim učenicima idu dalje od teorije. Imajući to u vidu, USAID je kroz svoj Program osnovnog obrazovanja stupio na scenu i pokrenuo razne vannastavne aktivnosti, kao tehnološke klubove u preko 70 osnovnih škola, kako bi pomogao učenicima da bolje savladaju ono što je naučeno u učionici.

Program je radio sa opštinskim vlastima i lokalnim NVO kako bi udahnuo život školskim udžbenicima kroz takmičenja koja učenike suočavaju sa izazovima iz robotike, produkcije filmova i pravljenja knjiga.

Ove godine, godišnji letnji kamp robotike RobotiKS, organizovan od strane programa, okupio je 102 učenika sa celog Kosova – razreda 7. do 9. – kako bi izoštrili svoje veštine iz robotike i elektronike. Za mnoge od njih, interesovanje za robotiku je počelo u tehnološkim klubovima njihovih škola, pa im je letnji kamp došao kao dobra prilika za upoznavanje drugih učenika koji dele njihovo interesovanje.

“Mislila sam da ćemo ja i moja prijateljica biti jedine devojčice na RobotiKS. Susret sa mnogim drugim devojčicama u kampu,

koje podjednako vole tehnologiju kao i ja, bio je prijatno iznenađenje,” rekla je Eronita Jasići, učenica 8. razreda.

Kroz godišnje takmičenje ‘Juniorski Oskari,’ kosovski učenici stavljaju svoje tehnološke veštine i kreativnost na probu, praveći desetominutne filmove tokom svog slobodnog vremena. 48 škola je predalo filmove za ovogodišnje takmičenje, u kome su nagrade podeljene za Najbolji dokumentarac, Najbolju priču, Najbolji film na engleskom jeziku i Najbolji animirani film.

“Bilo je sjajno raditi u timu tokom pravljenja filma, dok je osvajanje nagrade učinilo uloženi rad još posebnijim,” objasnila je Alma Mustafa, učenica 9. razreda. “Osećali smo se kao holivudske filmske zvezde!”

Dok mnogi od vannastavnih programa imaju jaku tehnološku komponentu, neki se vraćaju osnovama, kao što je nacionalno takmičenje u pravljenju knjiga u cilju podsticanja pismenosti. Takmičenje se zasniva na načelima nastavnog plana čitanja Programa osnovnog obrazovanja, i ima za cilj da mlade čitaoce suoči sa izazovom pisanja svojih vlastitih priča, pored ilustriranja i vezivanja knjiga.

“Čitanje je moja strast,” rekla je Erbora Tupella, učenica 4. razreda i jedna od takmičarki u pravljenju knjiga. “Posebno sam srećna što sam osvojila nagradu u kategoriji Ručno-šivenih knjiga sa mekim koricama.”

Fokusiranje programa na povećanju angažmana studenata kroz vannastavne aktivnosti je zapaženo od strane svih najvažnijih aktera unutar kosovske prosvete – naročito roditelja.

“Video sam veliko poboljšanje, kako sa stanovišta opšteg gledanja na stvari tako i samih ocena moje ćerke, kao rezultat njenog angažovanja u Juniorskim Oskarima,” rekao je sa osmehom na licu roditelj Rafet Tahiri. “To je vrsta praktičnih veština

za koje znam da će je pored ostalog pripremiti da postane istinski uspešna odrasla osoba.”

USAID-ov Program osnovnog obrazovanja je petogodišnje partnerstvo između USAID-a i Vlade Kosova, koje radi sa školama i zajednicama u cilju razvijanja veština 21. veka za učenike osnovnih razreda 1-9.